

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Aprill—Mai 1934.

Nr. 5/6

VI aastakäik.

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kochitsky.

Toimetuse liige J. Elango.

Vastutav toimetaja H. Roos.

Ilmub koolitõõ kuudel, kuus numbrit õppeaastas. Maksab aastas — 50 senti, üksiknumber 10 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, V. Karja 12, krt. 2. Telefon 453-52.

Kõigile koolijuhatajaile.

Lisana sellele numbrile saadetava ankeedi (registreerimiskaardi) palume lahkesti täidetult tagasi saata E. Õpetajate Liidule võimalikult kohe peale 13. mail.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkond.

Lootusringide kevadpühaks 12. ja 13. mail

Igal kevadel on kogunenud õpilaspere määratud päevadel koolides, et mäletada pidulikult üht ülesannetest nende võitluses ilusa ja terve elu eest — karsket eluviisi. See toimub lootusringide kevadpühal — maikuul.

Sel aastal on see 12. ja 13. mail. Kooliajast on hariduse- ja sotsiaalministeeriumi korraldusega lubatud sel puhul kasutada 12. mail kaht viimast koolitundi karskuskasvatustööks õpilastega, nagu aktused, ettekanded, karskustunnid jm., seoses lootusringi tööga ja võistluskirjutusega. Laupäeva õhtul või pühapäeval on võimalus korraldada pidulikke kogunemisi ühes vanematega. Pühapäeval lootusringlased ühinevad muidugi ühiseks emade-päeva peotse-

miseks, nagu see olnud eelmistel aastatel.

Kus koolis veel ei ole lootusringi või kus see ajutiselt töö katkestanud on, seal võiks 12. mai see päev olla, mil teostuks lootusringi asutamine.

Endiste lootusringlaste koondamine noorteringsiks toimigu samuti sel päeval, milleks nüüd ei ole enam raskusi.

Juhiseid lootusringi või vilistlaste koondamiseks — noorteringsi asutamiseks leidub „Lootusringi Juhis“ k. a. nr. 2/3 ja 1.

Olgu siis 12. ja 13. mai noortele ja vanadele ühiseks pühaks, kus noored oma tahet terveks eluviisiks avaldavad, vanad aga seda kõigiti toetada püüavad.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkond.

XV.

Esimesed lootusringid asutati meil 1919./20. kooliaastal, seega möödub eeloleval sügisel 15 aastat lootusringide tegevusest. Sel puhul peatume pikemalt meie vanimate lootusringide juures.

Esimene üleriiklik karskuspüha toimus 1920. aastal. Et siis ühtlasi ka koolides karskuspüha peeti, nagu see seni jatkunud, siis on seekordne kars-

kuspüha koolides arvult 15. Kuni 1926. aastani korraldas seda E. Karskusliit, 1926. a. alates E. Õpetajate Karskuskasvatusliit, kuna 1928. a. moodustatud E. Õp. Karskuskasvatustoimkond selle oma ülesandeks võttis. 1926. a. 30. apr. — 1. mail korraldatud karskuspüha nimetati esmakordselt lootusringide kevadpühaks, milline nimetus seni püsinud. Seega on käesolev

lootusringide kevadpüha nimeliselt küll 9., tegelikult aga 15. 1932. a. alates on korraldatud lootusringi kevadpühad ühel ajal Naiskarskusliidu emade-päevaga, kuna nad varem olid ühes Karskusliidu karskuspühadega; viimased pühad viis Karskusliit samal aastal kevadelt sügisele.

Ammugi täisikka jõudnud on meil eimesed lootusringlased, kes 15 aasta eest pühitsesid 1. karskuspüha. Tahame loota, et enamik neist kaasavõetud lootusringi aatelised elunõuded au sees

hoidnud ja ühes meiega lootusringide kevadpüha vaimus kaasa elab.

Noored, kes te täna lootusringide XV kevadpüha pühitsete, võtke pühadusena kaasa lootusringi aated, et järgnevad viisteist aastat ei jõuaks teid takistada samas lootusringlase vaimus elamast ja ühist kevadpüha mälestamast.

Need lootusringlase elunõuded on ja jäägu:

Karshed, terved ja tublid tahame olla, et püsikis terves kehas terve vaim!

P. K.

Purustagem hukutav nõiaring!

Ühel hiljutisel ühingu „Kool ja Kodu“ poolt korraldatud kõneõhtul Tallinnas kõneldi sellest, kuidas kujuneb inimese kõlblas iseloom, millised asjaolud seda takistavad ja kuidas neid takistusi kõrvaldada.

Läbirääkimistel üks lapsevanem toonitas, et kõnelejad on näidanud, milliste raskustega on tegemist kasvatamisel, on näidatud teid, kuidas neid kõrvaldada, on avaldatud ka arvamist, et see kõrvaldamine annab loodetavaid tagajärgi. Selle lapsevanema mälestuse järgi olevat kõneldud 40 aasta eest täpsalt samuti, kaugemale ei ole jõutud. „Meie tammume nagu mõnes nõiaringis, edasi ei saa“, lausus ta.

Kõneldi sellest, et kõikide seisukoht on alkoholi suhtes eitav, eriti lastevanemate peres. Kõik tahaksid näha tema hävitava mõju vähenemist, aga seda ei ole märgata. Isegi noored inimesed haaravad klaasi järgi, rääkimata vanadest.

Kui vanemad inimesed tarvitavad alkoholi harjumuse põhjal, siis noortel ju veel seda ei ole. Noored on teadlikumad alkoholi pahedest kui vanad. Nende kaudu peaks tulema paranemine. Aga noored muutuvad vanadeks ja omandavad senise vanema põlve harjumused, nende seas ka harjumuse tarvitada alkoholi. Nii kobame küll nõiaringis, millest pole pääsu.

Päaseteed võivad näidata ainult noored. Vanadel on raske loobuda juba kord kujunenud harjumustest. Noortel on kergem loobuda mittesoovitavate harjumuste kujundamisest.

Aga kiusatusi on palju. Noor näeb oma kodus, näeb võõrsil, näeb pidupäevadel, kuidas alkohol täidab tähtsat osa vanemate elus. Noort saadetakse sageli alkoholi ostma kui paratamata tarbeks, milleta võimata saada läbi. Ta kuuleb, et pulmad, varrud, sünnipäevad polegi peoks, kui puudub alkohol. Noor jääb üksi oma teisiti-arvamistega vanemate inimeste keskele. Teda isegi mõnitatakse sageli ta „naiselikkude“ vaadete pärast. Poiss ei ole kellegi mees, kui ta ei joo viina, nii lausutakse. See kõik kokkuvõetult mõjub viimati. Poisist saab „mees“ kõikide meeste eluvõrustega. Nüüd on nõiaring läbikäidud. Ta võib alata uuesti otsust peale uute ohvrite toomisega alkoholi ebajumala altarile!

Lootusringlased! Teie võimuses on lõpetada see alkoholi ebajumalale ohverdamine. Teie võimuses on purustada see inimsugu hukutav nõiaring. Teie võimuses on kirjutada uusi, rõõmsaid, julgeid, kõrgeleennulisi sündmusi meie ajaloo veergudele kogu oma eluga.

Lootusringlased! Näidake oma eluga, et kõik need hääd mõtted ja õpetused, mis teie saanud lootusringi päevilt, ei kao koolist väljaastumisega, et ei unune iial need õilsad eeskujud, kes teile seni olnud kaugemale paistvateks tuletornideks teie senisel eluteel.

Lootusringlased! Kasutage kogu eluajal neid häid harjumusi, mis teie omandanud lootusringi töös! Olgu need hääd harjumused teie hääde algatuste hõlbustajaks ja iga kiusatuse puhul teie kaitsjaks!

Kõigepealt, teil pole tarvis kurta, et olete üksi. Teie aatekaaslasteks on kõik teie senised ja tulevased töökaaslased lootusringides. Neid leidub teie koolis, teie naaberkoolides, neid leidub sadu teie maakonnas, tuhandeid meie Vabariigis. Neid leidub miljoneid kogu maailmas.

Kui teie tunnete üksindust teisitimõtlejate hulgas, kui teie eitavat suhtumist alkoholisse mõnitatakse, kui teil kipub mehisus kaduma ja teie vajate abi, siis teadke, et kõik lootusringlased on teie malevas, siis teadke, et isegi teie mõnitajad kainestudes hindavad ja imetlevad teie julgust ja vastupanuvõimet.

Esimene seesugune võitlus on kõige raskem, aga võidu saavutades kasvab julgus ja järgmistel sõnalahingutel on võidulootused hoopis suuremad. Tähtis on, mitte alla anda esimesel kokkupuutel vaenulise väega.

Jääge kindlaks selle vaate juure, mis teie viite kaasa lootusringist, siis pole teil kunagi kartust kaotada elu võitluses ja võistluses. Kuigi mõnikord näib, et ülekohus tõstab pead, siis teadke, et lõplikuks võitjaks tuleb ikkagi õiglus. Meie praegune aeg nõuab eriti tõe ja õiguse eest võitlejaid ja meie loodame, et lootusringlased on selle maleva juhtivateks jõududeks.

Tuletagu teile meelde kogu teie elu ajal täna siit kaasavõetud mälestusleht seda tööd, mis tegite lootusringis tõe otsimisel ja tahte karastamisel!

Olgu teie elu sarngarlik võitlus kõikide elu väärnähtuste vastu; eriti aga alkoholi mooloki teenistuse vastu, siis kujuneb teie elu Kalevipoja sõiduks päikese kullas Põhjakotka tiibadel!

Kui jälgite neile õpetusile, siis purustate ühtlasi selle nõiaringi, mis on hukutanud meie rahvast aastasade jooksul.

Hans Roos.

VIII võistlusõpingu ülevaade.

Kaheksandama võistlusõpingu lõpp toimus võistluskirjutusena 4. märtsil. Nüüd on selle kaaluka materjali ülevaade E. O. Liidus lõpetatud ja seega avanenud võimalus teha sellest ülevaadet.

Rohkem kui vast kunagi varem erines see õping eelmistest: varem oli võistluskirjutuse õpiraamat enam või vähem ikkagi ka materjaliks õppimisel, seekord aga tahtis ta olla ergutaja ja juht iseseisvaks tööks — kirjandusest ja elust eeskujuna — „oma tähe“ — otsimiseks. Oletada võis, et seekordne õping senisest laialdasemaid hulki tööle rakendada võiks, olles otsekoheselt osa kooli tööst. Tegelikult selgus aga siiski, et osavõtjate arv veidi väiksem oli eelmistest aastatest. Põhjusi selleks andis mõnel pool vast vähene kirjandusekogu koolis, võib olla — aga ka see uus töövõte, mis pole kooli töös veel küllaldaselt toetajaid leidnud, seda vähem siis töös väljaspool tundi. Üldine majanduslik surutis ei jätnud samuti muidugi avaldamata oma mõju ka siin. Eriti võis seda märgata ka õpiraamatu ostmises: mõnigi kool võttis tööst osa registreerimatult ja raamatuid ostmata, saates tööd Liitu ühes teistega. Kuigi see moodus üleskutsele ei vasta ja majanduslikult toimkonna ennegi rasket seisukorda tugevasti veel raskendab, võttis toimkond needki tööd arvesse. Varemalt sarnast nähet ei olnud.

Paljudes koolides takistas osavõttu õpilaste haigestumine.

Osavõtnud koolid võtsid tööd enamikus väga tõsiselt ja materjali hulk on kogult õieti suurem eelmise aasta materjalist, sest sel aastal oli ju lisana veel kodune töö. Tööst võtsid osa ka mitmed vilistlased, mis näitab seda suurt huvi, mis mitmes koolis võistluskirjutuse vastu tuntakse.

Hindamine toimus koolides, E. O. Liit selles ümberhindamisi ei teinud, vaid auhindas võistlejaid antud järjekorras. Erandiks olid muidugi need mõned koolid, kes saadetud töid kaaskirjas headuse järjekorras küllalt hoolikalt ei reastanud; neis on siis ka võimalik auhindade määramisel lahkuminek kohapealse sooviga. Auhindu anti igale koolile mõni, kuna peale selle iga võistlusest osavõtnud õpilane sai veel kunstnik M. Laarmani koostatud kavandi järgi valmistatud mälestuslehe (punasel tagapõhjal sõõris must lind, kandes oma seljal last).

Auhinnad anti kirjanduses. Paljud kirjastajad, asutised, koolid ja õpetajad on teetanud ettevõtet oma annetustega, kirjandusega ja rahas, mida siin tänuga kviteerime.

Nii saatsid toetusi kirjastused:

„Päevaleht“, „Töökool“, „Rahvaulikool“, „Eesti Kirjanduse Selts“, „Noor-Eesti“ ja „Liit“.

Peale selle saatsid koolid ja isikud nimelisi annetusi ja vastastikku sõprusavaldusi.

Toetajate soovivaldusi püüdsime võimalust mööda täita.

Avaldame kõigile toetajale oma tõsist tänu!

Mõned arvulised andmed:

Registreeriti osavõtuks koole	196,	õpil.	6282
Võttis osa tööst	172,	„	4636
Ärajäänute %	12,7,	„	26,8
Õpiraamatuid müüdi	4381.		

Rühmade järgi oli osavõtjaid:

Nooremast	— 1007 p.,	1297 t.,	kokku 2304
Vanemast	— 1075 „	1257 „	„ 2332

Kokku 2082 p., 2554 t., kokku 4636

Maakondade ja linnade järgi võttis tööst osa koole (% kõigi alg- ja täienduskoolide üldarvust maakonnas või linnas):

	Arv	%	Eelm. a. %
1. Harjumaa	15	10,1	14,6
2. Järvamaa	11	14,0	22,6
3. Läänemaa	29	25,2	27,5
4. Petserimaa	2	2,2	1,1
5. Pärnumaa	16	13,6	13,6
6. Saaremaa	14	16,9	18,3
7. Tartumaa	26	14,4	14,2
8. Valgamaa	4	9,5	14,6
9. Viljandimaa	14	18,4	21,4
10. Virumaa	22	10,6	11,3
11. Võrumaa	11	10,0	12,2
12. Tallinna linn	5	10,9	10,3
13. Tartu linn	3	13,4	9,5

Kokku 172 13,0 14,8

Auhindu oli võimalik anda sel aastal, peale ootamatut toetuse kärpimist ligi 50%, keskmiselt iga 10 õpilase kohta üks, kokku 723, nende väärtus Kr. 538.40 (arvatud raamatute nimihinna järele). Peale selle kodused auhinnad.

Väliselt olid tööd korralikud, suurel hulgal rikkalikult illustreeritud kaanikuis. Kaanikute ilustamine mõne kooli juures jättis otse kunsti mõju. Puudusena võiks märkida vaid mõnel koolil puuduvad kodused kirjandid.

Koolidevaheline side vastastikus- te annetuste näol jätkus selgi aastal.

Sisuliselt tõissee süveneda pole osu- tunud ammugi enam võimalikuks tööde liig suure arvu pärast. Tuli leppida tööde lehitsemisega ja koolide poolt hindamisel märgitud eriti huvitavate töödega või nende osadega tutvumisega. Peale selle sai, läbilõigetena, põhjalikult tutvunud mõne maa ja linna kooli kõigi töödega. Et selgusele jõuda, mis- sisulist kirjandust noored eriti eelistavad, sel- leks oli koostatud väike rühmituse kava, mille enamik koole täitis. Kuigi need andmed pole täiesti ühtlasel alusel koostatud ning puudub vahetegemine klassi ja soo vahel, on need ar- vud siiski tõele lähedased ja seega küllalt hu- vitavad.

Peatume veidi lähemalt nende küsimuste juures.

Mõlemal rühmal oli küsimus, missugune on meeldivama raamat loetuist. Siin olenes vastus paljugi kättesaadavast kirjandusest, eriti kooli kogust. Oli koole, kus maitse väga erinev, pea igal õpilasel oma raamat oli näi- datud. Üldiselt on aga eelistatud kirjanikud ja nende teosed: Bornhöhe („Tasuja“, „Villu võitlused“), Saal („Hilda“, „Aita“, „Vam- bola“, „Leili“), Defoe („Robinson Crusoe“), Parijõgi („Laevapoiis päevilt“, „Suuskadel Vallastesse“), Vilde („Maatra sõda“), Luts („Kevad“ jt.), Svan („Olli elukool“), Hänni- nen („Jäämere kangeline“, Beecher-Stowe („Onu Tomi onnike“), Dickens („Nell ja tema vanaisa“), Molnär („Päl-tänava poisid“), Bur- nett („Salaad“ jt.), Dominik („John Work- man“), Habberton („Helene lapsukesed“), Roht („Laane kohus“), Dodge („Hõbeuisud“), Michaelis („Bibi“) jt.

Koolide poolt selle lastevaliku põhjal koos- tatud kirjanduse hindamine tüüpide järele kujunes:

1. Jutud, novellid, romaanid	36,6
2. Seiklused	17,0
3. Muinasjutud	12,2
4. Reisivestid	7,7
5. Ajaloolised	6,6
6. Loomalood	5,0
7. Näidendid	3,8
8. Loodusteaduslikud	3,7
9. Tegelikud teadused	3,3
10. Luuletused	1,9
11. Elulood	0,9
12. Maateaduslikud	0,9
13. Noorsoajakirjad, kangelased, nalja- sisulised, karskussisulised, õpetlikud	0,4
	100,0

Eeskujuks võetud tegelased kirjandu- sest olid eelistatud raamatuist. Vanemal rüh- mal oli esimeseks küsimuseks veel: kes on koha peal eeskujuks võetud isik. Selleks osutusid tihti õpetajad ja kohalikud seltskonnategela- sed, paljudel — oma vanemad. Eeskujuks võtmist põhjustasid: vastutulelikkus, selts- kondlik tegevus, karskus, võimed. Mõnigi poiss märkis eeskujuna Edisoni. Riigimees- test olid mitmel märgitud Laidoner ja Päts. Vanemast ajast — C. R. Jakobson. Oli ka neid üksikuid, kes eeskujuna märkisid Kaval- Hansu ja Lutsu Tootsi.

Loetud kirjanduse arv oli mit- mel õpilasel vägagi suur, pealegi peab arva- ma, et kõiki ei suudetud loetleda. Tihti tõu- sis see saja lähedale. Rekordina jäi meelde 110 (Valga 12-a. VI kl.).

Koduseks kirjandiks oli nooremale rühmale antud: Minu suurim rõõm. See tea- ma oleks väärinud tõsist läbitöötamist, olles niivõrd huvitav vastustelt. Tuli aga piir- duda üksikute koolide valikuga ja õnneliku- malt märgitud kohtadega hindajate poolt. Muidugi on siin vahe poiste ja tüdrukute hu- vides, osalt ka — linna ja maa mõju. Mõned näited järgnevalt.

A. kool (ranna äärest): linnuke pääste- tud (3), jää (2), uued riided (2), sünnipäev, jõulukungid, supelused, esim. korda linnas, esim. päev koolis, pühade munad, koera poeg, lindude söötmine, „terve suvine elu oli täis suurimat rõõmu“ (Konstantin 12-a.).

S. kool (maalt): suvi (3), kevad (2), hea koolitunnistus (2), kelgutamisel (2), linn (2), jõulud (2), päikese tõus, sünnipäev, lilled, esimene päev koolis, rattasõit, õngitsemine, kodu, „et onu suveks oma juurde võttis“ (et mitte võõrsile karja minna), paljajalu suvel vee sees (Alma 11 a.), sõnniku vedu (Herbert 11 a.).

Tallinna . . . kool: esimest päeva koolis (6), maal (5), jõulud (4), sünnipäev (3), uisud (3), isa karskeks muutmine (3), kevad (2), reismine (2), kelgutamine (2), kingid, esine- mine klaveril emadepäeval, kalal, annetus vaestele, esimene raamat, kui kurg väikese venna tõi, vabanemine unenäo halvast mõ- just, ema tervenemisel, lihavõtte püha, emale rõõmu valmistamine, kiri sõbralt, pidu jne.

Üldse on suurima rõõmuna tihedamini mär- gitud sünnipäev. Mõned erinevad rõõmud veel: uued riided, merel, loomad kodus ja looduses, loodus. Asta IV kl. ei mäleta, kas oli suurim rõõm siis, kui vanaemakest libedal kirikuteel aitas, või — kui jõuluvana kinkis nuku. . .

Vanema rühma kirjand „Oleks minu olemine...“ ei anna enam nii usutavat pilti, tundub tihti fantastiline, otsitud, mõnel — õpiraamatukese mõjul kirjutatud. Näib olevat vähe selge suuremale hulgale, mis nad teeks suureks saades. Mõned üldised ja selgejoonelisemad kavatsused: teotseda seltskondilises töös, olla kasulik isamaale, aidata teisi, edendada rahva karskenemist, kaotada sõjad ja tapmised, õpetada kokkuhoidu, muuta maailm ühiseks pereks, olla eeskujulik peremees või perenaine, ilustada kodu, aidata omakseid, edasi õppida, olla hea õpetaja jm. Mitmed tahaks sel puhul reisida, imede maid näha, mõni soetaks omale maja. Paljudel on ekstaasi — ilma uuesti loomisele asumiseks. Jaan 12-a. V kl. aga soetaks omale suure mõisa, „jalutaksin ringi ja elaksin kord ka suurte sakte moodi“. Maimu 13-a. VI kl. keelaks ära minkimise ja puuderdamise, väljaarvatud lokkimine. Saarlased teeksid Saaremaale au, mida mitmed põlgavat.

Kirjandid on mitmed õige mahukad, on töid üle 14 lehekülje.

Lootusringi tähtsust rõhutatakse mitme poolt, mitmed märgivad väljapaistva sündmusena nende pääsu ringi liikmeks.

Võistluskirjutuste korraldamiste eest avaldatakse lõpus tänu, vilistlased võtavad hea meelega sest osa.

Hinnates sügavalt seda noorte vaimustatud andumust võistlusõpinguile, avaldame omalt poolt tänu kõigile juhtidele-õpetajatele ja neile tuhandeile osavõtnud noortele! Jatkugu uus õping endiste ja uute noorte osavõtul.

Näiteid koduseist kirjandeist.

Endla R., 10-a., III kl.

Lapselikul südamele, mis veel muredest murdmata, teeb iga väiksemgi asi rõõmu, millest siis raske otsustada, missugune on suurim rõõm. Olen kehva vanemate laps, keda kunagi vanemate kingid ei rõõmusta, sest et neil võimata on sellega lastele rõõmu valmistada. — Iseäranis suvel on mul rõõmsaid silmapilke palju. Kui ema ja isa kaugelt heinamaalt koju tulevad, kuhu nad juba enne päikese tõusu läinud ja hulk aega peale päikese loodet koju jõuavad. Kuna minu, kui kõige vanema (juba seitsme aastaselt alates) hooleks väikeste vendade ja loomade järelvaatus on, ka kodune talitus. Ja kui korraga keegi lastest hüüab: „Lähme vastu, isa ja ema tulevad“, siis on kõik mure, igavus ja hirm kui käega pühitud.

Üksteise käest kinni võttes, kilgates ja hüpates, kuidas vähegi väikesed jalad veel jõuavad, jookstes vanemaile vastu. Kus isa meid kõiki üks-haaval vankrile pehmele heintele upitas. Kus siis kodusaadik kõik päevasündmused saavad jutustatud. Kus võin ka emale rääkida kui palju mul juba koduseid töid on tehtud. Kui ema siis oma tööga karedaks muutunud käega minu pead õrnalt silitades lausub: „Kallis laps, küll oled juba varakult oma emale palju abiks“. Küll oli mul siis hää meel, ema kiitust vastu võtta. Sest nüüd oe veel mõned raskemad tööd teha, mis

üle minu väikese jõu käib. Rõõmu tunneb ka lapse süda, kui isa ja ema seltsis pühapäeva hommikuti oma väikeses aias jalutada ja pikutada said. Ja kus pöösastes venemaga küpsmaid marjateri otsides ja leides üksteise võidu, terahaaval tillukesele vennakesele viisime, kes ema süles kilkas ja omad väikesed käed vastu sirutas. Ka siis tundis süda rõõmu. Kuid otsustada ei oska, missugune on kõige suurim rõõm. Arvan siiski, et see on suurim rõõm, et isa ja ema elavad ja terved on, nende seltsis on ikka elu rõõmus.

Ellen K., IV kl.

Sellest on juba möödunud mõningad aastad, kui minu isa veel jõi. Sageli armastas ta oma aega mööda saata kõrtsis. Palgapäeval oli meil asjata oodata teda koju, sest siis läks ta alati kõrtsi ja tuli säält harva veerandigagi oma palgast koju. Niisugused korrad lõppesid harva tüli. Minulegi mõjus see kõik rusuvalt. Nähes ema pisaraid ja isa päevpäevalt viina mõjul halvenevat tervist, otsustasin paluda isa, et ta enam kunagi kõrtsi ei läheks.

Kord oligi juhust, et nägin isa jälle kõrtsi poole sammuvat, joostes tõttasin talle järele ja langesin põlvili palusin nuttes, et ta loobuks kõrtsi minemast. Siis sündis muutus: mu palve oli mõjunud. Isa vaatas jälle hulga aja järele mu pisaraisse uppunud silmi, haaras mu sülle ja tõttas pooljoostes koju. Kodus palus ta ka emalt andeks, et oli talle oma korratu eluga nii palju muret valmistanud, ega lubanud enam kunagi kõrtsi minna. Iialgi pole ma tunnud suuremat rõõmu, kui sel õhtul, mil suutsin tagasi võita oma perekonna kadunud rahu.

Meeta L., 15-a.

Oleks minu olemine, teiseks minu tegemine, siis muudaksin oma palju kannatanud kodumaa, kuhu esivanemad oma töö, vaeva, higi, palveid, pisaraid ja ka lootusi on matnud, kaunimaks ja viljakandvamaks.

Soo, mis ei kanna mõnes kohas isegi inimest peal ja kus ei kasva muud, kui sammal, jändrikud kased ning mõned kidurad männid, muudaksin lokaaliks viljaväljadeks, kus pea-pea kõrval, täis raskeid kuld kollaseid teri, tasase tuule käes hõljub. Niisamuti ka vesised, kivised ja metsaalused heinamaad muudaksin õitsevaiks niitudeks, kus harvad valge tüvedega kased tasa kohisevad ja kus lihav puhasttõugu kari sööks. Saaks talusid juurde, kus töötatöölised leiavad tööd ja ka leiba.

Suurte puude vahelt paistaksid punased ja valged hooned, milledes valitseks puhtus, kord ning lihtsus. Majade läheduses oleksid kaunid aiad täis puid, pöösaid ja lilli. Sügisel saaks säält palju puuvilja, punaseid, kollaseid, roheline, küll magusaid ja hapuid, milledest jätaks omale ja ka väljaveoks. Asulaid ühendaks head korras teed.

Koole tahaksin asutada, kus lapsed saaksid haridust, et neist kasvaksid hääd, teovõimsad inimesed — tööbil kodumaa tütreid ja pojad, kelles asuks sõbralik üksmeel — töötada oma rahva hääks, töötada ilusa, kauni Eesti hääks. Ja kas või langeksid ta vabaduse eest, kui selleks tarvidus peaks tulema. Kuid ta-

han, et kaoks sõda, kus nii palju süütuid inimesi langevad.

Ka põllumajanduslikku haridust püüaksin täiendada, et majapidamise toodanguid ja selle väärtust tõsta.

Siis asutaksin veel seltse ja raamatukogusid, kus inimesed võivad omale teadmisi hankida.

Kaotaksin ka alkoholi, inimsoo suurima pahe, mis nii tihti viib perekondi vaesusesse ja viletsusesse ning saadab vara manalasse. Ka suitsetamise kaotaksin, sest ka see halvab tervist.

Muudaksin viljakandvamaks kodumaa, hoolitseksin rahva hariduse cest ja kaotaksin joomise ning suitsetamise, kui oleks minu olemine, teiseks minu tegemine.

Töö õpilasingides.

Teateid.

Käsiraamatu asjus on põhimõttelik kokkulepe „Töökooliga“ raamatu kirjastamiseks seerias „Uusi teid algõpetuses“. Raamat ilmuks sügisel. Peale juhiste tööks leiduks seal lootusringide uus korraldus, lipu kavand jm.

Veel oleks aeg saata arvustusi ja ettepanekuid lootusringi korralduse kohta. Samuti — lipu kavandeid. Palume seda teha!

Uued liikmekaardid on jälle saada-val, hind à 2 senti. Hinna palume tellides ette saata. Saatekulused lihtsaadetisena ei arvestata. Kui tähitult soovitakse saada, palume sellest tellimisel teatada ja lisada saatekuluks 10 senti.

Rinnamärke tellida soovitame edaspidi otsekohelelt graveerimistöökojalt Rekkor, Tallinn, Kentmanni 30, kr. 12.

Koolid, kes sügisel tahavad astuda kirja-, ajakirjade, seinalehtede, kaastöö, rändalbumite, loodusloo-kogude jne. vahetusse, palume tingimata omad soovid ja aadressid veel kevadel „L. Juhile“ saata, et need teated võiks ilmuda septembri—oktoobri kuu numbris.

Lembit Tiik †

Lembit, Sind pole enam! Oled kalmistul, kus tähistab Sind kalm valge ristiga. Vaid mälestus on jäänud meile Sinust — ilus kustumatu mälestus. Kahju on! Lõpmata kahju! Armastime Sind kõik, tundsimme Sinu hella hinge, mis oli liiga hästi selleks, et suuta kannatada elu halbusi. Leidsime Sinu nii palju lapselikku õrnust, häätatlikkust ja kaastunnet meile — oma män-

Rändalbumite tagasisaatmisega palutakse võimalikult rutata, arvestades ajaga, et asjaosalised nad veel enne koolitöö lõppu kätte saaksid.

Toetust kärbiti.

Senist toimekonnale määratud riigi toetust on uues eelarves kärbitud ligi 50%, jagades summa E. Noorsoo Karskusliiduga.

Arvestades selle kärpimisega, peab toimekond 1. aprillist alates sama palju kärpima ka oma ettevõtete ulatust. Võistluskirjutuste auhinnad pidid selle mõjul tugevasti vähenema, ka „L. Juhil“ viimast kaksiknumbrit tuli koondada.

Vaatamata raskustele, ei jäta toimekond siiski tööd, vaid asub otsima võimalusi, kuidas sügisel jätkata tegevust üldse, eriti aga „Lootusringi Juhil“ väljaandmist ja võistlusõpingu korraldamist.

guseltsilistele. Küllalt jätkus Sul töötahet ja püüdlikkust, et olla meile eeskujuks. Sinu kahvatut nägu, Sinu õrna hinge ei unusta meie iialgi, kuigi Sind pandi külma mulla alla. Silm ei näe, aga süda tunneb ja mälestus Sinust püsib igavesti meie juures. Iialgi ei unusta me Sind — väike, armas Lembit!
Koolisõbrad.

Meie lootus.

*Kuis loodab õnne inimene,
kui kannab seemet külvile,
või lükkab lainetele vene,
et purjetada noodale.*

*Kuis loodab õnne isa, ema,
kui hällis uinub lapsuke,
et kasvab terve, tubli, kena,
ja astub võidul elusse!*

*Kuis loodame ka meie, noored,
sün kogunedes ringesse,
et siis, kui oleme ju suured,
meil jäänud noorus hingesse!*

E. R.

Mis tehakse lootusringides.

Randvere algkooli lr. „Koidukiir“ saatis ülevaate oma tegevusest, millest siin väljavõtteid avaldame.

Kirjutame Teile endi tööst ja sellest, mida tahame veel edaspidi teha. Meie lr. „Koidukiir“ on nüüd juba kahe aastane ja töötab kolmandat aastat täies hoos edasi.

Seinaleht „Koit“ ilmub endist moodi kaks korda nädalas. Lehes ilmuvad meie kooli õpilaste kirjatööd ja joonistised. Ka ilmuvad meie lehes teiste algkoolide õpilaste kirjatööd, mis meile saadetakse. Ja meie saadame omalt poolt neile vastu... Seinalehe vastutav toimetaja Maria Vaga kirjutab kroonikat. Kroonikasse saab kirjutatud tähtsamaid sündmusi ja uudiseid.

Sügisel oli meil kabevõistlus ilma auhindadeta. Võistlus oli ainult selle peale, kes „meistriks“ saab. Meistriks sai Aleksander Tamm VI klassist.

Sügisel võtsime üles Lr. „Koidukiire“ üldkoosolekul küsimuse, et Lr. esimees V. Tamm meie hooldajaga ühes Tallinna sõidaks N. P. R. juubelpidustustele. Küsimus oli huvitav igale ühele ja kõik olid sellega nõus. Kui esimees tagasi jõudis, siis oli palju huvitavat temalt kuulda. Tema kirjutas omast reisust meie lehes, kust sai igauks vabalt lugeda.

Suvevaheajal korjas iga lootusringlane 1 liitri pähklaid, mille siis sügisel saatsime Jaapani ja Tallinna. Nii saatsime kokku üle 30 liitri teistele Noorte Punaste Ristidele.

Lootusringile võtsime meie sügisel juurde veel N. P. R. koondise. Selle võtsime lahkel meel vastu ja selle tööst võtavad osa kõik lootusringlased...

Meil on nüüd ka vähemaid lootusringlasi, kes töötavad taotlejate nime all. Neid on I kl. —III kl.

Suuremaid lootusringlasi on 33 õpilast ja vähemaid on 43 õpilast.

Praegu on meil kaks rändalbum teel, mis jõuavad meile arvatavasti varsti tagasi...

Enne jõulu saabus meile Jaapani sõpradelt album. Ka tegime neile nüüd vastuse, mille saatsime nüüd hiljuti minema...

Aasta alul käis meilt läbi Tallinna linna I algkooli õpilaste Rändalbum. See tuli meile Haimrest ja meie saatsime selle edasi Vilсандi...

Muud praegu meil midagi kirjutada Teile pole.

Parimate soovidega Randvere algkooli Lootusring ja N. P. Risti koondis: V. Tamm esimees, A. Koppel sekretär, A. Rand laekur.

Siia lisame juurde ringivanema kirjast mõne täiendava rea:

Uue alana tuli katsetamisele ka rändalbumite toimetamine. Viimasena moodustati vane maist täieõiguslikest lootusringlasist (VI kl.) eriline peakorrapidajate salk, kelle ülesannete hulka kuulub korra säilitamine vahetundidel.

Kui ilmus lootusringide sisemist elu korraldav uus põhimäärustik, siis võtsime selle ka omaks. Oleme seni piirdunud sellega, et teeme vahet taotlejate, algajate ja täieõiguslike lootusringlaste vahel. Liigitamine on sobiv ja toob mõndagi uut lootusringide ellu.

Kohe algusest päale püüdsime lootusringi töö korraldamise viia organisatsiooni loomulikesse raamesse. Kaaluv tähendus on peakoosolekul ja juhatusel. Hooldajal oli alul kaunis keeruline ülesanne, et viia õpilasi nii kaugele, et nad endast kujundaksid enam-vähem aktiivse liikmeskonna. Olen arvamisel, et on liiga lihtne ja kerge kaaluga see töö, mis tehakse ainult ringi-juhi korralduste täitmisena. Lootusringis tuleb püüda anda õpilaste isetegevusele võimalikult suurem võimalus. Eriti on see tähtis niisugustes koolides, kust praegu väljuv noorpõlv peab endast kujundama ümbruses veel puuduva aktiivsete seltskonnategelaste kihi.

Kolmandana märgin õpilastevahelist kirjavahetust, mida oleme seni harrastanud peasjalikult kodumaa koolidega. Meil on kirjavahetajaid praegu juba alates I klassist. Selles töös paneb igauks välja oma parema. Kirjavahetusest osavõtmiseks ei ole tehtud takistusi ka nõrgemaile. Küll on aga mõnel juhul tulnud kasutada keeldu karistusena mõnele ulakamale. Ühed õpilased harrastavad „mõtetevahetust“ enam pildis, teised kirjas. See on ka täiesti loomulik, kuid iga õpilase kohta eraldi tähelepanu vääriv asjaolu. Ei saa salata, et nimetatud õpilaste kirjavahetus avardab nende seisilma ja äratab huvi kodumaa vastu. Hea eduga saab aga ka nim. kirjavahetust siduda näit. kõiges klassides emakeelega ja III—IV kl. koduloo-maateadusega. Kodumaise kirjavahetuse suur paremus välismaise kõrval seisab just selles vahenditus kontaktis, mille loovad õpilased ise. Kellel on tegemist nim. kirjavahetuse korraldamisega, võivad kinnitada, milliseid ilusaid elamusid pakub õpilasile see tegevus. Õpetajail avaneb aga ühtlasi võimalus lähemalt õppida tundma omi õpilasi ja teha ka mõjutusi. Siin võiks tuua mitmeid näiteid, kuid piiratud ruum ei

luba. Olgu nimetatud üks juhuse, kus poiss, kelle kohta varem ei saanud öelda midagi head, on end märgatavalt parandanud, sest ta tahab olla oma Tallinna sõbra vääriline (see on muudugi ainult tubli poiss!), kes on lubanud kord tulla suvitama Kuresaare, et kohata oma siinset sõpra. Praegu meie õpilastel on kirjavahetus Haimre, Tallinna L. Vastseliina, Kurtna ja Tumala algkoolide õpilastega.

Oru algkooli õpilasring „Põhjala“ pühitses 4. II. oma 4. aastapäeva. Aastapäeva puhul oli korraldatud huviohtu mitmesuguste ettekannetega, näitus senisest tegevusest ülevaate andmiseks ja loterii. Huviohtule oli tulnud õige palju inimesi. Ringi peakoosolekul, 20. I .34. a. muudeti ringi põhikirja, võttes omaks õpilasringide normaalpõhikirja. Õpilaskoondise nimeks jäi nüüd: Oru algkooli õpilasring „Põhjala“. Ring astus ka E. N. P. R. liikmeks.

Head edu soovides Oru algkooli õpilasring „Põhjala“ juhatuse nimel *L. Saar*.

Orul, 9. II. 34. a.

Pornuse algkooli lr. „Võitleja“ saab käesoleval aastal 8-aastaseks. Hooldajaks ringi alguspäevist on olnud õpetaja K. Soolo. Liikmeid on käesoleval aastal 49. Töökavas oli: võistluskirjutuse vastu valmistumine, album-ajakirja ja seina-ajakirja koostamine, lindude toitlustamine talvekuudel, perekonna-, kirjanduse- ja huviohtute korraldamine. Üldkoosolekuid peeti 3, juhatuse koosolekuid — 10 ja töökoondisi vanemas ja nooremas rühmas kokku — 18. Töökoondistel peeti referaate (Miks peab inimene hoiduma alkoholist ja joo-vastavatest jookidest, Alkoholihahed, Raama-

tud inimese parimad sõbrad, Koolinoored nüüd ja vanasti, Lindude toitlustamine jm.), loeti ühiselt kirjandust, arvustati kirjanduslikke teoseid ja üksikuid tegelasi, harrastati ühislaulu, deklameeriti ja korraldati ühismänge. Kooli aastapäeval ja võistluskirjutuse päeval korraldati tasuta perekonna-õhtud, mille sihiks oli tutvustada lastevanemaid lootusringi tööga. Korraldati ka E. Wilde surma puhul kirjaniiku mälestusõhtu. Album-ajakirja „Võitlejat“ on koostatud 2 numbrit, kuna seina-ajakirja „Põhjakroon“ 11 korda on ilmunud. Viimast toimetatakse klassikomplektide kaupani, et iga klassikomplekt erinumbri koostab. Eriti elavaks ja huvitavaks on kujunenud kirjavahetus Haimre algkooliga. Tuntakse südamest kaasa oma sõprade muredele ja rõõmudele. Peale selle vahetatakse kirju ka oma maakonnas asuva Laiksaare algkooliga. Kuna kevadel enam püsivust pole klassis töötamiseks, siis otsustati kevadisse töökavva võtta: koolimaja ümbruse korrashoidmine ja kaunistamine, ühismängude ja matkade korraldamine, emadepäeva ja noortepäeva korraldamine.

Ringil on oma šapirograaf.

Tallinna l. I algkooli E. N. P. R. ja lr. „Edu“ jatkas tööd salkades: korraldati salga tööde näitus, ilmub seinaleht, talvel toimus kelgutajate võistlussõit, akendel on kogu kaktuseid ja akvaariumid, toimus võistlus koroonameistri nimele, on tarvitamisele võetud salkades „matka-kepid“, kuhu sisse loigatakse iga toiminud reisu aeg jne.

Kooli on läbistanud Massu, Kurtna ja Randvere algkoolide rändalbumid.

Manalasse varisenud õpilast

LEMBIT TIIK'I

mälestavad Purdi algkooli noorkotkad,
lootusringlased, kaasõpilased ja õpetajad.

Lugejaile.

Käesoleva kaksiknumbriga lõpetab „L. Juht“ oma VI aastakäigu. Eelmistest raskemais tingimuses toimus see: eelarveaastal on riigi teotust ligi 50% kärbitud. Käesoleva numbri vähendamine oli sellest tingitud. Juba laotud töid tuli välja jätta, saadud kaastööd sai ainult osaliselt kasutada, ära jääma pidid klišeed jne.

Vaatamata kõigile raskustele, ilmub „L. Juht“ sügisel edasi, kuigi kokkusuuruda tuleb senigi vähest ruumi.

Oleksime tänulikud, kui need koolid, kes seni veel tellimisraha tasunud pole, seda nüüd kohe teeksid.

Kõigile lahkeile kaastöölisele, noortele ja vanadele, avaldame tõsist tänu!

Toimetus.